

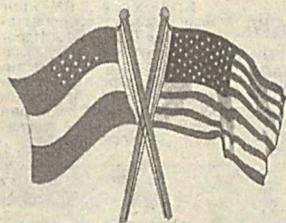


Adolat

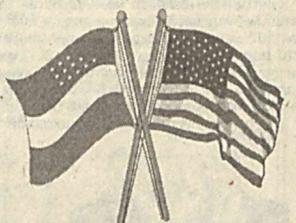
O'zbekiston Respublikasi ijtimoiy-siyosiy va huquqiy gazetasi

☀ 1995 yil 22 fevraldan chiqqan boshlagan ☀ 2002 yil 15 mart ☀ juma ☀ № 11 (350) ☀ sotuvda erkin narxda ☀

• АҚШга бу галги сафаримиз Ўзбекистонда иқтисодий ислохотларни чуқурлаштириш, бозор иқтисодиётига асослаган эркин, демократик ва фуқаролик жамияти барпо этиш, инсон ҳуқуқларини таъминлаш, қисқача айтганда, мамлакатимизни ривожланган давлатлар қаторига чиқариш каби эзгу мақсадларга тезроқ эришишимизга катта ёрдам беради.
Ислон КАРИМОВ.

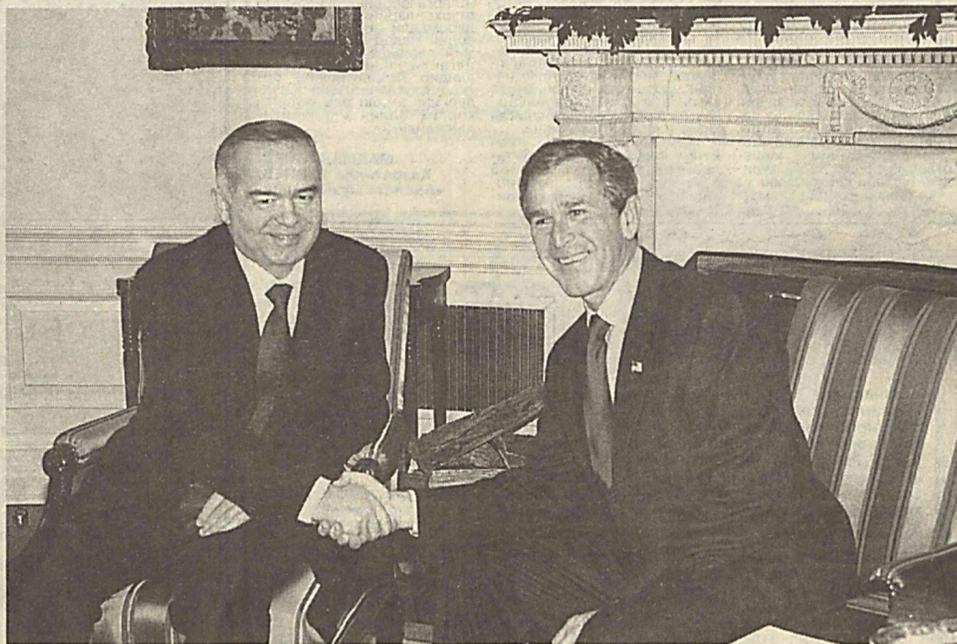


ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ АМЕРИКА ҚЎШМА ШТАТЛАРИГА РАСМИЙ ТАШРИФИГА ДОИР



Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислон Каримов 11 март куни расмий ташриф билан Америка Қўшма Штатларига жўнаб кетди. АҚШ Ўзбекистон мустақиллигини биринчилардан бўлиб тан олган давлатлардан биридир. Утган вақт мобайнида икки мамлакат ўртасида кўплаб ташрифлар амалга оширилди, талай ҳужжатлар имзоланиб, ҳамкорлигимизнинг ҳуқуқий асоси яратилди. Ҳозир давлатларимиз ўртасида турли соҳаларда тенг манфаатли ҳамкорлик йўлга қўйилган.

Президентимиз сафар олдида журналистларга берган интервьюсида мазкур ташриф Ўзбекистон — АҚШ муносабатларини янги босқичга кўтаришга йўл очди. — Ташриф асносида олти ҳужжат имзоланиши кўтилмоқда, — деди Ислон Каримов. — Булар орасида энг асосийси, Ўзбекистон билан АҚШ ўртасида стратегик шериклик ва ҳамкорлик тўғрисида имзоланадиган янги ҳужжатдир. У барча соҳалардаги алоқаларимизни ривожлантириш, мавжуд имкониятлардан янада самаралироқ фойдаланишга кенг йўл очди. Айниқса, Ўзбекистон чегаралари дахлсизлигини таъминлаш, юртимиз хавфсизлигини кафолатлаш нуктаи назарида бу ҳужжат жуда муҳимдир. Умуман, АҚШга бу галги сафаримиз Ўзбекистонда иқтисодий ислохотларни чуқурлаштириш, бозор иқтисодиётига асослаган эркин, демократик ва фуқаролик жамияти барпо этиш, инсон ҳуқуқларини таъминлаш, қисқача айтганда, мамлакатимизни ривожланган давлатлар қаторига чиқариш каби эзгу мақсадларга тезроқ эришишимизга катта ёрдам беради. АҚШ Президенти Жорж Бушнинг таклифи биноан амалга оширилаётган ушбу тўрт кунлик ташриф чоғида мамлакатимиз Президенти Оқ уй раҳбари билан музокаралар ўтказиши, парламент аъзолари, ишбилармон доиралар вакиллари билан учрашади.



Суратда: Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислон КАРИМОВ АҚШ Президенти Жорж БУШ билан. Абдувоҳид ТЎРАЕВ олган сурат.

Вашингтон. 13 март. Ўзбекистон Президенти Ислон Каримов «Блэйр хаус» қароргоҳида АҚШнинг «Отачи» газети ва журналлари муҳаррирлари билан учрашди. Унда Марказий Осиёдаги вазият, Ўзбекистонда иқтисодий ислохотлар амалга оширилаётган ислохотлар жараёни ва АҚШ билан ҳамкорликка оид мавзуларда сўз борди. Президентимиз америкалик журналистларни қизиқтирган саволларга жавоб қайтарди.

Ислон Каримов Жаҳон банки раҳбари Жеймс Вулфенсон билан учрашди. Мулоқот чоғида банкнинг Ўзбекистон билан ҳамкорлигини янада мустаҳкамлаш, мамлакатимизга хориж сармоясини жалб этишда ушбу муассасанинг иштирокини кенгайтириш билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди. Шундай кейин Ислон Каримов АҚШ Конгресси келди. Аввал вакиллар палатаси, кейин Сенат вакиллари билан учрашув ўтказди. Учрашувда АҚШ парламенти вакиллари Ўзбекистон билан алоқаларни мустаҳкамлашнинг аҳамияти катта эканини алоҳида таъкидлади. Америкалик конгресслар АҚШ — Ўзбекистон муносабатлари фаол, кўп қиррали ва узок муддатга мўлжалланган бўлиши лозимлигини қайд этдилар.

Нью-Йорк. 14 март. Кеча Нью-Йорк шахрига ташриф буюрган Президент Ислон Каримов бугун эрталаб Нью-Йорк ҳокими Майкл Блумберг билан учрашди.

Мазкур шахар АҚШнинг энг йирик молиявий маркази бўлиб, унда йирик банклар, етакчи компания ва фирмаларнинг қароргоҳлари жойлашган. Нью-Йорк биржаси жаҳон бозори конъюктурасини белгилайдиган жуда катта муассасадир. Пахта, қаҳва, шакар, металл каби ўта зарур маҳсулотларнинг нархи Нью-Йорк биржасидаги олдир. Ислон Каримов ҳоким билан учрашуви чоғида Нью-Йорк катта иқтисодий салоҳиятга эга эканлигини таъкидлади. М. Блумберг маҳаллий ишбилармонларнинг эътиборини кўпроқ жалб этиш орқали Нью-Йорк Ўзбекистон-АҚШ иқтисодий ҳамкорлиги ривожига салмоқли хисса қўшишини айтди. Ислон Каримов Нью-Йорк ҳокими билан бирга Жаҳон савдо маркази харобаларини бориб кўрди. Мамлакатимиз раҳбари бу ерда ўтган йили 11 сентябрда содир этилган мудҳиш террорчилик ҳаракатининг қурбонлари хотирасига гул қўйди. Америкаликларнинг иродаси бутун дунё ахлини хайратга солганини таъкидлади. Жаҳон савдо марказига уюштирилган ҳужумдан биргина АҚШ жабр кўрмади. Кўпгина бошқа мамлакатлар фуқаролари баробарида бу ерда икки нафар ўзбекистонлик ҳам ҳалок бўлган эди. Шунинг ўзи террор чегара билмаслиги ва миллият танламаслигини, унга қарши ёлпасига курашмоқ лозимлигини аниқлади. Диний экстремизм ва террорчилик муаммолари Ислон Каримовнинг АҚШ Олий ислон кенгаши раиси Шайх Каббоний билан учрашувида ҳам муҳокама қилинди. Шу билан Ислон Каримовнинг АҚШга расмий ташрифи ниҳоятга етди.

Анвар БОХОЕВ,
Ўза махсус муҳбири.

Вашингтон. 12 март. Шу куни Ислон Каримов Оқ уйда АҚШ Президенти Жорж Буш билан учрашди. Сўхбат чоғида икки мамлакат ўртасида стратегик ҳамкорликни кенгайтириш, ақсилтеррор операцияси доирасидаги ҳамжиҳатликни янада мустаҳкамлаш, шунингдек, Марказий Осиёдаги вазият, хавфсизлик ва мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатлар билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди.

Оқ уй раҳбари АҚШ Ўзбекистон билан ҳамкорлик алоқаларини янги босқичга кўтаришга йўл очди. Хавфсизликни мустаҳкамлаш, халқаро террорчиликка қарши кураш, иқтисодий тўқнашларни ҳал қилиш, эркин демократик жамият барпо этиш жараёнида АҚШ билан шерикликни кучайтириш Ўзбекистон учун ҳам гоёат аҳамият-лидир. Очдики, ўзаро ишонч ва самимий руҳда ўтган ушбу мулоқот чоғида президентлар икки томонлама алоқалар ва умуман, халқаро аҳамиятга молик ҳамда ўзаро кенгайтирилган кизиқтирган бошқа масалалар юзасидан фикрлашди. Президент Ислон Каримов шу куни АҚШ Давлат котиби Колин Пауэлл, қишлоқ хўжалиги вазири Энн Венеман ва бошқа расмий кишилар билан ҳам учрашди. Музокаралар якунида томонлар ўртасида қатор ҳужжатлар имзо-

ланди. Ўзбекистон Ташқи ишлар вазири Абдулазиз Комилов ва АҚШ Давлат котиби Колин Пауэлл Ўзбекистон билан АҚШ ўртасида Стратегик шериклик ва ҳамкорлик асослари тўғрисидаги декларация, илмий-техникавий соҳадаги ҳамкорликни кенгайтириш тўғрисидаги битимларга имзо чекди. Колин Пауэлл мазкур ҳужжатлар томонларнинг мустаҳкам ва узок муддатли муносабатлар ўрнатишга интилишидан далолат эканини таъкидлади.

Шунингдек, икки мамлакат ўртасида ядро тарқалишига йўл қўймаслик борасида ҳамкорлик қилиш тўғрисида ҳамда Ўзбекистон Ташқи иқтисодий фаолият Миллий банки билан АҚШ Экспорт-импорт банки ўртасида ҳамкорлик тўғрисидаги битимлар ҳам қабул қилинди. АҚШ Эксим-банки Ўзбекистонга кичик ва ўрта бизнесни ривожлантириш учун 55 миллион доллар ажратди. Қабул қилинган ҳужжатлар орасида, айниқса, Стратегик шериклик ва ҳамкорлик асослари тўғрисидаги декларация ўзаро муносабатларимизда муҳим аҳамият касб этди. Бу ҳужжат давлатларимизнинг Марказий Осиёда хавфсизлик ва барқарорликни мустаҳкамлаш ҳамда сиёсий, иқтисодий, ижтимоий, шунингдек, ҳуқуқ ва хавфсизлик соҳаларида алоқаларни кучайтириш тарафдори эканини билдиради.

ЛОНДОН. 11 март. Шу куни Президент Ислон Каримов бошчилигидаги Ўзбекистон делегацияси Буюк Британия пойтахти — Лондоннинг «Стэнстед» аэропортига тўхтаб ўтди. Давлатимиз раҳбарини мазкур мамлакат ташқи сийosat маҳкамаси вакиллари кутиб олдилар.

Қисқа муддатли музокараларда Ўзбекистон Буюк Британия муносабатларини янада ривожлантириш, турли жабҳаларда йўлга қўйилган ҳамкорлик истиқболли ҳамда томонларни қизиқтирган бошқа масалалар юзасидан фикр алмашилди. Буюк Британия расмийлари билан учрашувдан сўнг Ўзбекистон делегацияси яна АҚШга йўл олди.

ВАШИНГТОН. 12 март. Кеча расмий ташриф билан Вашингтонга келган Ислон Каримовни АҚШ ҳарбий-ҳаво кучларига қарашли «Эндрюс» авиабазасида Давлат котибининг ўринбосари Элизабет Жоунс ва бошқа расмий кишилар кутиб олишди.

Мамлакатимиз раҳбари АҚШ Президентининг фахрий меҳмонлари уйи — «Блэйр хаус» қароргоҳига жойлашди. Бугун Ислон Каримов АҚШ Президенти Жорж Буш, давлат котиби Колин Пауэлл ва бошқа расмий кишилар билан учрашди.



Баҳор... Дала юмушлари бошланди.

АКСЕЛС СОВРИЛАРИ ТОПШИРИЛДИ

АҚШнинг таълим ва тил ўрганиш бўйича Акселс ташкилотининг Нукусдаги ваколатхонасида умумтаълим мактабларининг голиб ўқитувчиларига совғалар топширилди.

Умумтаълим мактабларининг инглиз тили ўқитувчилари орасида тил ўрганиш дастури бўйича қорақалпоғистонлик беш нафар ўқитувчи ярим финалга етиб борганди. Икки нафар ўқитувчи эса голиб бўлиб, АҚШда етти ҳафталик семинарда иштирок этиш ҳуқуқини қўлга киритган эди.

Яқинда голибларга мамлакатимиздаги АҚШ элчихонасининг ва Ўзбекистон халқ таълими вазирлигининг фахрий ёрликлари, ҳар бир ўқитувчига 200 АҚШ доллари миқдорида рағбатлантирувчи мукофот, улар меҳнат қилаётган мактабларга эса 2000 АҚШ доллари миқдорида техника воситалари топширилди.

Ғолибларни Акселс ташкилотининг мазкур дастур бўйича директори Эрик Жакоб кутлади.

«Туркистон-пресс».

ЗАМОННИНГ ҚАЙНОҚ НАФАСИ

Самарқанд вилоятида нашр этилаётган «Зарафшон» ва «Самарқандский вестник» рўзномаларининг илк сонлари босмадан чиққанига 85 йил ўтди.

Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, матбуотимиз қалдирғочлари бўлган ҳар иккала нашрнинг вилоят ижтимоий-сиёсий ҳаётида ўз ўрни, салоҳияти бор. Республикада матбуотини ривожлантириш, журналист кадрлар тайёрлаш ва уларни чиниқтиришда ҳам катта мактаб ҳисобланади. Бу кутлуг даргоҳида ўз вақтида Фитрат, Саидризо Ализода, Маҳмудхўжа Бехбудий, Шароф Рашидов сингари зарбадаст ижодкорлар муҳаррирлик қилишган.

Кўшиқнинг сўзларини тушириб айтиб бўлмаганидек, турли йилларда турлича номлар билан нашр этилган «Зарафшон» ва «Самарқандский вестник» рўзномалари давр воқелигини, ижтимоий-сиёсий ўзгаришларни, замон руҳиятига мос ташаббусларни изчил ёритишга ҳаракат қилди. Муҳими, халқ билан ҳамнафас бўлишга, унинг орзу-истақларини, қувонч-ташвишларини ўз саҳифаларида акс эттиришга эриша олди. Шу боис, оддий ишчи-деҳқон зиёли ёки талабалар орасида ўз мухлисларини топди.

Бугун Самарқандда ҳар иккала мўътабар нашр кириб бормаган хонадон қолмаган ҳисоб. «Зарафшон» ва «Самарқандский вестник» рўзномаларининг қаламкашлари журналист воқеадан олдинроқ юрши керак, деб ҳисоблашгани боис, ҳар сафар муштарийлар кутган ва кутмаган мавзуларда чиройли, ажойиб мақолалар тақлиф этишмоқда. Халқнинг бунёдкорона куч-ғайратини вилоят ҳаётини фаровонлаштиришга қаратишмоқда. Қисқаси, рўзномалар бугун истиқлол ғояларининг тиниб-тинчмас тарғиботчиларига айланган.

Самарқанд вилоят ТАХРИРИЯТ.

Ўзбекистон — Миср

«ПИРАМИДАЛАР ҲАҚИДА»

Кунин кеча шахримизнинг Юнусобод туманидаги 146-мактабда «Пирамидалар ўлкасида» деб номланган билмидонлар танлови бўлиб ўтди. Миср элчихонаси матбуот шўбаси ҳамкорлигида ўтказилган бу кечада пойтахтимизнинг 11 та мактабларидан ўқувчилар катнашди. Турт босқичнинг утасида асосан беш гуруҳга бўлинган ўқувчилар Миср тарихи, маданияти, дини ҳамда санъати оид билимларини намойиш этди. Танловнинг учинчи босқичи эса янги янги жонли ҳамда қизиқarli ўтди. Бу ерга йилгилар ўқувчилар шунданки томошабин эмас, балки афсонавий Мисрнинг ўтмиши ва бугунининг ҳақиқий илҳомландирган экан.

Ҳаёт қизини бахслар асосида ўтган танлов натижаларидан маълум бўлдики, барча соғаларга аниқ ва пухта жавоб берган 107-мактаб билмидонлари беллашув ғолиби деб топилди. 210-мактаб ўқувчилари иккинчи, 307 ҳамда 240-мактаб катнашчилари эса учинчи ўринга лойиқ қўрилди. Аммо «Пирамидалар ўлкаси»га бўлган қизиқишларимиз яна ҳам ортди. Кейинги танловларда албатта ғолиб бўлазми, дейишди улар ҳам. Миср араб Республикаси элчихонаси матбуот шўбасининг



раиси Раъфат Ас-Саъба тadbир сўнггида сўзга чиқиб, жумладан шундай деди:

Мен ўзбекистонлик ёшлар билан биринчи мартаба бу каби учрашувларда иштирок этаётганим йўқ. Қараган, бугунги қаҳрамонларимиз ҳали жуда ёш бўлишларига қарамай, билимга нақадар чанқок, фикр доираси кенг, ўзларига талабчан. Мен шу халқнинг вақили сифатида меннинг юртим, халқим, дини ва санъатининг ҳақида бу қадар билимга эга бўлган ҳар бир болани бағримга босгим келарди. Ишончманки, уларнинг орасидан аҳойиб олимлар етишиб чиқади. Биз хали ҳамкорлигимизни давом эттираверамиз.

Шунингдек, мактаб ўқувчилари иккунга арабча куй-қўшиқлар кечага янада фойда киритди. Бўлиб ўтган тadbир барчада илқ таассурот уйғотди.

Қаноат ТИЛЛАХЎЖАЕВА,
«Адолат» мухбири.

Ислоҳот ва самара

ХАЙРЛИ ИШ ОРТИДА ЮТУҚЛАР ҲАҚИДА

Денов пахта тозалаш хиссадорлик жамияти раиси Шокиржон Нурматов кўнглига туғиб юрган режаларини жамоа билан маслаҳатлашиб мақсадида бош мутахассислари ҳузурига чорлади.

— Янгича яшаш, фикрлаш турмуш тарзимизни яхшилашга, иқтисодий ўнгирилишимизга маддад бағишлайди. Шу маънода омилиқорлик билан бошлаган ишчимизни бир муносаба қилиб оласак деганим, деди бош қисбчи Хайрулла Юсуповга юзланиб.

— Бугуннинг даъвати ҳам шу, — дея бошиққа далда бўлди бош қисбчи. Хозир ўз тақдирини ўзинг яратадиган давр. Бу ҳар бир мекнат жамоасидан омилиқорлик билан иш юритишни талаб этмоқда. Ҳазрат турганида, банклар ва иқтисодий кумакдошимизга айлангани мумкин.

Шундай қилиб Денов тумани «Пахта банки» корхонаси бўлиб ҳисобланадиган бўлди. Бир вақтлари чиккиди пахталарини қайта ишлашга ихтисослаштирилган жамоа шу тарзда туб ўзгаришлар сари юз бурди. Сурхондарёдаги ягона корхонага айланди. Хориж технологияси асосида хиссадорлик жамиятига олиб келиб ўрнатилган пахта ни қайта ишлаш маъмулари ва жихозлари, тайёрлаш ускуналари ўз самарасини бера бошлади. Бинолар шунга монанд таъмирланди. Қўшимча ишловотлар қўрилди. Барча қўрилмиш ишлари тохтанганда кучи билан ишчи ва хизматчиларнинг хашари эвазига қўрилди. Завод тамоман янгилашиб, омилиқорлик мекнатга бўлган муносабати ўзгарди. Илқик хисобот чиккиридан ўтказилганда қўрилган фойда кўзалари яшнатди.

Махсуслот танларининг арзонлашуви иқтисодий мувозанатни барқарорлаштиради, — дейди Денов пахта тозалаш хиссадорлик жамиятининг раиси Шокиржон Нурматов. Биз ана шу жарағна алоҳида эътибор қаратдик. Ишлаб чиқаришнинг барча бўғинларида тежамкорликка эришишга ҳаракат қилдик. Бу билан аввало пахта толасининг сифати бирмунча яхшиланди. Илқик вагонлари тойлган пахтаимизни уч вагонга жойлаган бўлсак, хорижий технологиянинг шароғати билан битта вагонга жойлашга эришидик. Иккинчи вагонга сарфланадиган хизмат харағати тежамди.

Жамоанинг биринга ўтган йилги сархисобларига тўхтаб қарайлик, 63385355 сўмлик махсуслот сотилиб, 1386915 сўмлик фойда олинди. Соф фойданинг 53 фоизи дивидентларга ажратилди. 12,5 миллион сўм ишчи хиссадорликнинг иқтисодий хиссиялашга сарфланди. Қолган қисмига қўшимча қўрилиш ишловотлари қўрилди.

Бугун кишлоққа санаотни олиб киришга, янги ишчи ўринларини барпо этишга катта эътибор берилмоқда. Буни ўзларига дастуриламал қилиб олган деновлик пахта ни қайта ишловотчилар хайри ишларга бел боғлашган. Кейинги пайтда бу ерда 50 дан ортқк янги ишчи ўринлари яратилди. Корхонада иш икки сменада ташкил қилинди. Ишчиларга бепул иссиқ овқат жорий этилди. Биринчи тиббий кўрикдан ўтиш ва ёрдам курсатиш бепул амалга оширилган бўлди. Бу корхона касабаси бўлган ишчиларнинг санаотияларига ва сабабларига юбориш, байрам дастурхонларини беғаз, ҳам даромадли оилаларга иқтисодий маддад беришни доимий равишда ўз гардиғига олганлигининг шароғатидандир. Хайри ишнинг ортида ютуқлар етади. Ютуқларнинг омили эса тadbиркорлик билан иш юритилаётганлиғиди.

Турсун МАХМАДУЛЛАЕВА,
Хазрат РАЗИЕВ,
«Адолат» мухбири.

ЕТТИ ИҚЛИМ САДОСИ

МОСКВА ВА ВАШИНГТОН ЯДРО ҚУРОЛЛАРИНИ КИСКАРТИРИШГА РОЗИЮ, УНИ КАМАЙТИРИШ УСУЛАРИНИ ТУРЛИЧА ТАСАВВУР ҚИЛИШМОҚДА

АҚШ Мудоғфа вазири Дональд Рамсфелднинг таъкидлашича, Америка ва Россия ўзларида мавжуд бўлган ядро қуролларини ўчатиш икки қисмига кискартириш ҳақидаги битимни имзолаши мумкин. У бу фикрни Вашингтонда Россия мудоғфа вазири Сергей Иванов билан бўлиб ўтган учрашудан сўнг айтган. Аммо томонлар ядро қуролларини қай тарзда кискартириш ҳақида бир битимга келишгани ҳақида ҳеч қандай фикр қилмадилар. АҚШ томони қуролнинг жанговар қисmini олиб қўйишни тақлиф қилса, россияликлар уни бутунлай йўқ қилиш лозимлигини айтишга япти. Бу масала икки мамлакат президентларининг май ойида Москвада бўлиб ўтган учрашувда ҳал бўлса ажаб эмас.

ВАШИНГТОН ИСРОИЛ АРМИЯСИНИНГ ХАРАКАТЛАРИ ТИНЧЛИК МУЗОКАРАЛАРИГА ҲАЛАЛ БЕРИШНИ МАЪЛУМ ҚИЛДИ

АҚШ маъмулари Исроил харбийларининг харақати натижасида тинч аҳоли жағра кўраётганидан ташвишда эканликларини баён этишди. Оқ уй вакилининг айтишича, бу Вашингтон томонидан Якин Шаржа юборилган Энтони Зиннингнинг ўт очини тўқатиш борасидаги харақатларига салбий таъсир этиши мумкин.

Шунингдек, БМТнинг Якин Шаржадаги координатори Терье-Ларсен ҳам Исроил армиясининг харақатларини кескин қоралаган. Жанговар харақатлар натижасида Есир Арофатни қўриқловчи зобитлардан бири ва италиялик журналист ҳалок бўлган.



Кохирадаги Султон Ҳасан масжид-жомеси.

ЕВРОНИНГ СЕВГИГА ТАЪСИРИ

Германияда истиқомат қилувчи йигит чўнтагида янги пул билриги — евро ни олиб юргандан бери эркилик хусусияти пайсагини маълум қилди.

Вольфганг Фриц исмли немис йигити шу муносабат билан Германия ҳукумати билан маънавий зарарни ўчатиш учун судлашмоқда. Унинг фикрича, 10 евро, айниқса, эркиларга салбий таъсир этар экан.

Европа Марказий банки бу масалага жиддий ёндашмоқда. Шу сабабли пулнинг зарарли ёки зарарсизлиги ҳусусида тест ўтказиш ниятида. Вольфгангнинг адвокати сўзга ариқиб қайтарди: «Йигитнинг айтишича, евро немисларда аллергияга сабаб бўлмоқда. Германия ҳукумати Вазирлар маҳамаси вакиллари билан фикрчи, агар лаборатория текширувларида евронинг зарари тасдиқланса, ушбу пуллар муомаладан чикарилади.

Хусусида тест ўтказиш ниятида. Вольфгангнинг адвокати сўзга ариқиб қайтарди: «Йигитнинг айтишича, евро немисларда аллергияга сабаб бўлмоқда. Германия ҳукумати Вазирлар маҳамаси вакиллари билан фикрчи, агар лаборатория текширувларида евронинг зарари тасдиқланса, ушбу пуллар муомаладан чикарилади.

ПРЕЗИДЕНТ БУШ САДДАМ ХУСАЙН «МУАММОСИНИ ХАЛ ЭТМОҚЧИ

АҚШ президенти Жорж Буш Ироқ раҳбари Саддам Хусайн муаммо келтириб чиқармоқда, Америка эса ушбу муаммони хал этмоқчи, деб айтмоқда.

Унинг фикрича, ушбу мамлакатқа ҳатто ўз фуқароларини ўлдиришга тайёр одам раҳбарлик қилмоқда. Шу сабабли ҳам у ўз юртига қурол-яроғ бўйича халқаро инспекторларни киритмапти.

ЗИМБАБВЕДА БЎЛИБ УТГАН САЙЛОВ НАТИЖАЛАРИ КЎПЧИЛИКНИ КОНИКТИРМАПТИ

БМТ Бosh қотиби Кофи Аннан Зимбабведа содир бўлаётган воқеалардан ташвишда. Сабаби бу ерда бўлиб ўтган сайловда мағлуб бўлган мухолифат раҳбари Морган Цвангираи сайлов натижаларини рад этиб, у амалдаги президент Роберт Мугабени яна сайлов учун қўнунга хилоф ўтказилганлигини таъкидламоқда.

Кофи Аннан шу муносабат билан мамлакат аҳолисига муножабат этиб, тинчлик ва осойишталикка чикирди. Маълумки, АҚШ ва қатор Европа мамлакатлари шу жумладан, Германия, Франция ва Англия Зимбабведа ўтган сайловни танқид қилишди. Аммо сайловга ўз кузатувчиларини юборган Африка бирлиги ташкилоти вакиллари сайлов эркин ва адолатли ўтганлигини таъкидлашмоқда.

ТАЛАБАЛАР ҚИЗИЛ АРГУМОҚНИ ЕБ ҚЎЙИШДИ

Москвадаги Суриков номли санъат билим юртининг 30 нафар талабаси рангли бодроклардан энг йирик от расмини ясадилар.

Йигит-қизлар бор махоратларини намойиш этиб, маккажўрнинг бодрокларидан энг 10 метр, узунлиги 12 метр ерда махшур расом Петров — Водинин «Қизил отнинг чўмилиши» деб номланган расмининг аниқ нусхасини яратишга муваффақ бўлишди. Ушбу санъат асарини ясаш учун 40 кола «дана» малякисидан фойдаланилди. Ушбу асар Гиннеснинг рекордлар китобида қайд этиш учун рўйхатдан ўтгач, талабалар қизил аргумоқни мазза қилиб еб қўйишди.

МАНА БУНИ ЖИГАР ДЕСА БЎЛАДИ

Руминиялик 50 ёшли аёлни операция қилишганда унинг жигаридан 567 донна тош чиқди.

Яси шахрида истиқомат қилувчи бу аёлнинг жигари бирдан каттик оғриб қолади. Шифокорлар уни тезда касалхонага ётқизиб операция қилишди. Жигарини қўздан кечирган жарроҳлар тош хадисини кўриб хайратга қолди. Чикки беморнинг жигари гўнж-гўнж тошларга тўла эди. Улар бундай ҳолатда аёл тандаи юрганлигидан ҳамон таъжубдалар.

Операциядан сўнг бемор барча тошларни шифокорлардан сўраб олган. Унинг айтишича, қўзи унинг булар ҳар кандай қимматбаҳо тошлардан афзал.

БОШ СОВРИНГА САЗОВОР СУРАТ

Голландиянинг Амстердам шаҳрида жаҳоннинг энг зўр профессионал фотопортретлари ўртасида ўтказилган «Юрлд пресс фото» танловига яқун ясади.

Ушбу танловда 4171 тирувчи суратлар билан бир қисми катнашди. Улар 50 мингга яқин энг яхши суратларни хайбат эътиборига қаровли этдилар. Уларнинг ичида табиғатнинг жобасини, ҳайвонот олами ва гўзаллигини, инсон қобилиятининг бекисилгини, санъат олами ва бекисилгини, ҳайвонот бекисилгинини энг юқори баҳоладилар. Ушбу сурат «Юрлд пресс фото» танловининг бош совринига сазовор бўлди.

Масалан, қўзалари шишиб қизарган аёл сотувчига зарур пулни узатиши ва сўт билан иссиқ, соғда жой — пештахта бор-ку, — деди бири иккинчисига. Уларнинг иккаласи ҳам гастрономда ишлашди. Сўт ва қолбаса махсуслотларини сотишди. Бирок вақт ўтгач эса, «мижозлар» уларнинг олдида геронин харид қилиш учун келадиган бўлишди. Гибъандиқ модда сотишининг эса ўзига хос усули бор.

«ГАСТРОНОМ»ДА ГЕРОИН СОТИЛАДИ

Челябинск шаҳрида истиқомат қилувчи икки аёл гибъандиқ моддаларни дўконда сотиб фойда қўришни ўйлаб қолди.

Нега энди беркинби, кўрқиб хилватда савдо қилишмиз керак. Ахир тайёр иссиқ, соғда жой — пештахта бор-ку, — деди бири иккинчисига. Уларнинг иккаласи ҳам гастрономда ишлашди. Сўт ва қолбаса махсуслотларини сотишди. Бирок вақт ўтгач эса, «мижозлар» уларнинг олдида геронин харид қилиш учун келадиган бўлишди. Гибъандиқ модда сотишининг эса ўзига хос усули бор.

Масалан, қўзалари шишиб қизарган аёл сотувчига зарур пулни узатиши ва сўт билан иссиқ, соғда жой — пештахта бор-ку, — деди бири иккинчисига. Уларнинг иккаласи ҳам гастрономда ишлашди. Сўт ва қолбаса махсуслотларини сотишди. Бирок вақт ўтгач эса, «мижозлар» уларнинг олдида геронин харид қилиш учун келадиган бўлишди. Гибъандиқ модда сотишининг эса ўзига хос усули бор.

ВИСОЛНИ СУД БЕЛГИЛАЙДИ

Руминиянинг Говриала шаҳрида истиқомат қилувчи маршутли такси ҳайдовчисининг ўзига қикб қолган қиз билан танишув истағи катта жанжалга сабаб бўлди.

Аслида воқеа бундай содир бўлган эди. Шофер йигитча қандад нозанин бир қизни кўриб қолади. Бир қараидаёқ оёқку бекорор бўлиб қолган йигит қиз билан танишув мақсадида билан хайдаб, унинг олдида тўхтамоқчи бўлади. Аммо ени ойнаси тегиб қиз йикилиб тушади.

Нозанин ўрнидан туриб ўз йўлида кета бошлади. Бирок ошқ туманга машинасини яна у томоғу бурди. Бу гал ҳам қизни машина ойнаси тегди. Ҳазрат йигит қиз билан танишув мақсадида билан хайдаб, унинг олдида тўхтамоқчи бўлади. Аммо ени ойнаси тегиб қиз йикилиб тушади.

Нозанин ўрнидан туриб ўз йўлида кета бошлади. Бирок ошқ туманга машинасини яна у томоғу бурди. Бу гал ҳам қизни машина ойнаси тегди. Ҳазрат йигит қиз билан танишув мақсадида билан хайдаб, унинг олдида тўхтамоқчи бўлади. Аммо ени ойнаси тегиб қиз йикилиб тушади.

ОЗАРБҲОЖОНДА ПРЕЗИДЕНТ АМНИЯТИ

Озарбайжон президенти Халдар Алиев 89 маҳбусни афв этиш ҳақидаги қарорга имзо чикди. Президент матбуот хизмати ходимларининг хабар беришича, улар хозирги ҳукуматни ағдариб ташлашга ҳаракат қилишган.

КАРАДЖИЧ ВА МЛАДЖИЧ БОШИ УЧУН 5 МИЛЛИОН

Боснияда жойлашган халқаро тинчликпарвар кўлар вакиллари аҳоли ўртасида плакат ва арақалар тарқата бошлади. Уларда Босниянинг собик раҳбари Радован Караджични тутишга ёрдам берадиган маълумот учун 5 миллион доллар ваъда қилинган. Шунингдек, Босния серблари армиясининг собик қомандони Ратко Младичнинг боши учун ҳам 5 миллион доллар тўланади.

Чорва

ҚИШЛОВДА ОМОН ЧИҚАЙ

Қишлоққа шом кўнишига қарамай, ширкат хўжалиги идорасида иш қизгин. Айниқса, хўжалик хисобчиларининг бутун диққат-эътибори рақамларга қаратилган. Улар чорвадорларнинг ўтган йилги мекнат натижаларини сархисоб қилишмоқда. Хўжалик раҳбари Камар Мейлиев бош хисобчи келтирган ҳоғзадаги ёзувларга ўзек тикилиб қолди. Бехосдан юзида табассум пайдо бўлди.

— Мекнат қилинган жойда барака бўлоқдек тошавераркан, — деди у қувончини яширолмади. — Утган йилги ялғи даромадимиз 66 миллион 845 минг сўмини ташкил этди. Қўрилган соф фойда эса 39 миллион 347 минг сўмга етди.

Раис билан ютуқлар ҳақида сўбатимиз эндиғина қўр олиб турганда хонасига ўрта бўлиб, қўриғидадан қирқ-қирқ беш ёшлар чамасидаги жуссадор бир йигит кириб келди.

— Кел, Нормурод, хўш отарларда ахвол қандай? — сўради раис халиғи йигитдан.

— Келдиёр Тошев отаридан келяяман, — деди Нормурод, — бу ерда ҳам қишлов бета-лофат ўтапти. Чўпонлар қўй-қўзиларни тоғ этакларига яратишга чикаришибди. Хаммаси соғ, дадил.

— Яхши, эртага иккаламиз Ориф Ғаниевнинг отарига ўтамиз.

— Хўп бўлади, — Нормурод уэр сўраб, раис хонасидан чикди. Камар Мейлиев унинг ортидан ҳавас билан бонгар экан.

— Нормурод хўжалигимизнинг ветврачи. Аҳойиб йигит. Сира тинчи-тинчийди. Касбига мекнат-илоҳис тўғайли қўй-қўзилар бирон йил ҳам касалликка чалинмади. Шунинг учун бўлса керак, чўпонларимиз ҳам бу йилгини чин дилдан ҳурмат қилишди.

Дарвоқе, «Карнаб ота» ширкат хўжалиги Пахтачи туманининг пешкада хўжалиқларидан биридир. Утган йили хўжалик чорвадорларини давлатга 183 тонна гўлт, 5242 донна сифатли қоракўл тери, 390 центнер жун топиришди, ҳар юз бош совлиқдан 96 тадан соғлом қўзи олишга муваффақ бўлилар. Олинган қўзиларнинг олтиш саккиз фоизи ўстиришга қолдирилди.



Хўжалиқнинг бундай муваффақиятларга эришиши беҳиз эмас. Бу аввало раҳбар ва мутахассисларнинг тadbиркорлик, фикдорлиқ кўрсатиб, чўпонларга қилаётган ғамўриқликари натижасидир. Камар Мейлиев ўзек йиллардан бун ана шу хўжаликка раҳбар. Катта ҳаётли тақрибга эга бу инсон бирор кун ҳам хотиржам ўтирмайди. У хаммаи чўпонлар атрофида парвона. Отарларда қишлоқнинг ўтиши қандай, чўпонларни бирон муаммо қийнамаптими? Қўйлар бирор касалликка чалинганми? Қўтонлардаги ахвол-чи? У ана шундай кундалик зарур саволларга жавоб беришни ўзигагина эмас, хўжалиқнинг ҳар бир мутахассисига ҳам бош вазифа қилиб қўйган. Шу боис хўжалик мутахассислари қишлоқнинг чўпонлар билан хаммафас, хамдард.

— Чўпонлар ўртасида иш юритишнинг оилавий пудрат шаклини жорий этганимиз, — дейди Камар Мейлиев. — Хозир хўжалигимизда 39 та оилавий пудратчилар бор. Бунинг афзаллиги шундаки, чўпонларимиз ўз хизматлари ва нисбатан масъулиятни чўқур ҳис этишадил. Айниқса, қишлов олдида

худо хоҳласа қишловдан ҳам омон-эсон, талофатсиз қикиб олинди хисоб. Чўпонларга хозир мекнат ҳақи ўз вақтида бериб бориляпти. 2001 йилда 39 пудратчига 35 миллион 606 минг сўм иш ҳақи берилди. Ундан ташқари 3 миллион 639 минг сўм муқофот пули, 611 минг сўм дивидент тарқатилди.

Хўжалик маъмуриятининг ишчи ана шундай ташкил этганидан илҳомланган чўпонлар жорий йилда қўз юз бош она совлиқдан юзтадан соғлом қўзи олишга азму-қарор қилишган. Шу боис ҳам отарлар қўзиларни мавсумига пухта тайёр қилиб қўйилган. «Қарнаб ота»да чўпон тағғини эъзозлаб, эл-ўрт олдида обрў топаётган фикдор чўпонлар қўп. Қаландар Тошов, Ориф Ғаниев, Фарҳод Кенжаев, Алиштор Норбоев, Мели Арабов... Хуллас, уларнинг рўйқатини яна анча давом эттириш мумкин. Ана шундай заҳматқаш чўпонларнинг баракали хизматлари тўғайли «Қарнаб ота» хўжалиги Пахтачи туманининг мағби бўлиб қолди.

Аскар ЖАЛИЛОВ,
«Адолат» мухбири.

ҲАДИС

Хазрати Анас розияллоху анху дейди: Расули Акрам саллоллоху алайҳи ва саллам ҳадисларни ўшбу кудсий ҳадисни нақл қилдилар: «Эй бани одам! Гўноларини, самоларини тулдирди, донларда қўйиб қўл бўлса ҳам, Менга истиғфор айтсанг, гўноларининг мағфират этгайман.

Эй бани одам! Ер юзини тулдирди, ширкка қўл бўлсанг, менга истиғфор айтсанг, ширкка мағфират бўлади.

Эй бани одам! Ер юзини тулдирди, ширкка қўл бўлсанг, менга истиғфор айтсанг, ширкка мағфират бўлади.

ХАЙРАТ

Меер хоним русчадан фақат уч сўз билар эди: «яхши», «бепул» ва «рахмат». Операциядан тўриб доцент Гусевнинг олдида кирганида шу уч сўзни уч марта такрорлади.

Раҳмат, яхши, бепул... Аслида, воқеа Самарқандда бўлиб ўтган эди. Америкалик сайёҳлардан 75 яшар Меер хонимнинг эски касали шу ерга келганда бирдан қўриқиб қолди. Уни фақат шовишнинг операция қутқариши мумкин эди.

Ўзқондан қолган мекхон жарроҳ Усев клиниксидан икки ҳафтада тузалиб чикди. У омон қолганидан ҳам курса, шундай оғир операциянинг бепул ўтказилганидан хайратда эди.

Бепул, раҳмат, яхши!

ЎТГАНЛАРИНИ ОХИРАТИ БОБ БЎЛСИН!

Қимматли қоғозларнинг Давлат Марказий депозитарияси мекнат жамоаси савдо ва хисоб-китобнинг тизимларига хизмат кўрсатиш бошқармаси бошлиғи Одиложан Аҳмадуллаевга бувиси

Зайнабхон ая
РАХМАТУЛЛАЕВанинг
вафот этганлиги муносабати билан чўқур хамдардлик изҳор қилади.

Огоҳ бўлинг!

ҲАЛОКАТГА БОШЛОВЧИ ОҒУ

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг маълумотларига кўра, хозирги вақтда дунёда марихуна истеъмол қилувчилар 142 миллион кишини, амфетрамин ва бошқа синтетик гибъандиқ моддаларини истеъмол қилувчилар 30,5 миллион кишини, кокаин истеъмол қилувчилар 13,4 миллион кишини, героин ва оний истеъмол қилувчилар сони эса 8 миллион кишини ташкил этар экан.

Бизнинг Республикамизда гибъандиқ моддаларни нотайиб истеъмол қилувчилар бошқа давлатлардагичлик кўп бўлмаса-да, гибъандилар тоифасига кирувчи шахслар мавжуд.

Шуниси ташвишланарлики, улар ўз сафларини ёшлар хисобига кенгайтиришга ҳаракат қилиб келятирлар. 2001 йилда Республикамиз соғлиқни сақлаш муассасалари хисобига турган гибъандилар сони 14279 тани ташкил этган. Шу йили республикамизда гибъандиқ воститалар ва психотроп моддаларнинг ноқонуний айлиғини билан боғлиқ жиноятлар содир этган шахсларнинг 35,6 фоизи 18-30 йашлардаги шахс эканлиги маълум бўлди. Шу боисдан ҳам Республикамиз ҳукумати томонидан бу ҳаффи иллатнинг олдини олишга кўп миқдорда маблағ сарфланмоқда.

Республикамиз ҳуқуқ-тартибот идоралари томонидан амалга оширилаётган чора-тadbирлар натижасида 2001 йил давомида Республикамизда гибъандиқ билан боғлиқ ҳолда содир этилган жиноятлар сони 8,7 фоизга, гуруҳлар таркибига содир этилган жиноятлар 8,1 фоизга камайган. Аммо гибъандиқ моддаларни кўп миқдорда ўтказиш (сотиш) жиноятлари 10,1 фоизга, аниқланган бангивоналар сони 13,2 фоизга ошганлиги ташвиш туғдириш қолмади. 2001 йил қонунбузарлардан олинган 742 килограмм гибъандиқ моддаларнинг 362 килоси героин, 107 килоси оний, 249 килоси гашиш ва марихуана, 16 килоси кўнор ва қолган 7,1 килоси таркибиди гибъандиқ моддаси бўлган дори-дармонлардир. Қўриқиб турибдики, буларнинг яримдан кўпроги энг ашаддий ва ўта кучли таъсир кўрсатувчи гибъандиқ модда хисобланган — героиндир. Аср вобосининг ёмон оқибатларини тўғри англаб олган республикамиз ҳукумати ва ҳуқуқ-тартибот идоралари ходимлари томонидан гибъандиқ моддаларни ноқонуний айланғинга қарши кураш борасида бир қанча тахсинга сазовор ишлар амалга оширилмоқда. Бу ўринда айниқса, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳаммаси ҳузуридаги Гибъандиқликни назорат қилиш бўйича Миллий Марказ ходимларининг гибъандиқлик жиноятларининг келиб чиқиб сабабларини таҳлил қилиб қикчиш ҳамда унинг олдини олишга йўналтирилган чора-тadbирларини алоҳида таъкидлаб ўтиш лозим.

Шунингдек, гибъандиқлик ва СПИД билан боғлиқ муаммолар Республикамизнинг турли жойларида ўтказилган халқаро конференция ва симпозиумларда, шу жумладан, ўтган йили 13-15 сентябрь кўнлари Бухорода ўтказилган «Ибн Синонинг буюк мероси ва хозирги замон цивилизацияси» деб номланган конференция ҳамда кенг мухокама қилиб чикилди. Бу халқаро анжуман афрасодалек, унинг катнашчилари Ибн Сино ва бошқа буюк алломларимизнинг оламшумул илмий меросларини чўқур ўрганиш, хозирги замон жамиятининг гибъандиқлик ва СПИД касаллиқ билан боғлиқ муаммоларини халқ қилинғинга ҳаёт кенг йўл очиб бериши мумкин, деб таъкидлаганликлари беҳиз эмас эди.

Шу қунларда Ватанимиз пойтахтидаги замонавий санъат марказида ўтказилаётган «Гибъандисиз ҳаёт» деб номланган танлов кўргазма эса ёшлар ўртасида гибъандиқликнинг олдини олиш борасидаги ишларнинг таъсирчанлигини ошириши шўбасис. Камолиддин Бехоз номидаги расомчилик институтини талабалари иштирокида ўтказилаётган бу тadbирда аср вобоси бўлиши — гибъандиқликнинг зарарли таъсири ҳамда ҳалокатли оқибатларига оид асарлар намойиш этилмоқда. Бу танлов кўргазмада иштирок этган ёшларнинг гибъандиқлик балисидан узоқроқ юришга ва ҳаётга аниқроқ кўз, тортан фикрлар билан қарашга даъват этишига шак-шубҳа йўқ.

Эндиғи асосий вазифа ҳар бир жамоада, ҳар бир маҳаллада қолверса ва ҳар бир оилада ёшларимизни терроризм, гибъандиқлик ва СПИД деб аталувчи — «Уч бошли аждаҳо» домидан асраб қолиш борасида кенг микёсдаги иш олиб боришдир. Бунинг учун ҳар биримиз ҳайси касб эғаси бўлишимиздан қ

Навоий кунда керак

ЭЛГА ҚУШУЛГОН ЭШ ТОПТИ

ёки Хусайн Бойқаро Навоийга «Муқарраб ҳазрат сийёсий» қибонини берганини ҳусусида



Термиз шаҳридаги Навоий қибониди ўрнатилган ҳазрат Алишер Навоий ҳайкали.

Хусайн Бойқаро 1469 йили Хирот шаҳрини эгаллаб Хуросонни мустақил давлат деб эълон қилгач, Алишер Навоийни Хиротга қақиртирди ва давлат бошқарувидаги муҳдор лавозимига ишга тайинлади. Мир Алишер ўз сиёсий фаолиятини шахзодалар ва амалпарастлар томонидан содир этилиб турган қонли урушларнинг олдини олиш, яъни сиёсий тарқоқликка чек қўйишдан бошлади.

Тарихий манбалардан маълумки, Навоий мамлакат тинчлигига раҳна солиши мумкин бўлган факуллода ҳолатларда мустақил қарорлар қабул қилиш, айбдорларга чора кўриш, бартаф қилиш учун етарли ваколат ва қува эга бўлган. Бунга далил сиёсий фаолиятида Мирзо Абдулхайр иёни ва унинг бостирилишини эслаш мумкин. Бу воқеа Султон Хусайн Мирзонинг Балх вилоятига юриши вақтида руй берган эди. Абдулхайр подшонинг йўқлигидан фойдалана...

Хусайн Бойқаро Алишер Навоийнинг давлат ҳавфсизлиги ва халқ осойишталигини сақлаш йўлидаги хизматларини эътиборга олиб, уни 1472 йилда энг юқори амирлик лавозими - вазирликка тайинлади. Бу даврда Хуросонда ички ва ташқи савдо-сотиқ, ободончилик ишлари ривожланди, сиёсий ва ижтимоий ҳаётда барқарорлик ҳукм сурди. Вазир нархларни назорат қилди, белгиланган нархни ҳаддан оширган сотувчиларга нисбатан кескин қоралар кўрди. Нархларнинг инсоф ва адолатли бўлишини таъминлади. Ташқи бозор ҳам гуркираб ривожланди. Мавзунимиз Алишер Навоийнинг ижтимоий-сиёсий ҳаёти ҳақида борар экан, у зотнинг давлат тараққиётида муҳим аҳамиятга эга бўлган бир жиҳати - фазилати хусусида ҳам тўхталмоқ жоиздир. Чунончи давлатнинг муҳим мансаблари учун муносиб кишиларни таллаш ва мураббийлик қилиш Навоийнинг давлат арбоби сифатидаги фаолиятида муҳим ўрин эгаллайди. Яъни давлат бошқарувидаги алоҳида раҳбарларнинг аксарияти Мир Алишернинг шоғирдлари эди. Султон Хусайн Мирзонинг эътиборли бекларидан Бобо Алибек ҳазратнинг тавсияси билан беклик рутбасига эришиб подшо хузурда эшик оғаси бўлиб хизмат қилган. Ўз даврида ҳам шоир, ҳам давлат арбоби сифатида танилган Шайхимбек Сухайлини ҳам Навоий ўз ўрнига муҳдорликка тавсия этган. Хирот қозиси Низомиддин Муҳаммад ҳам вазирнинг таклифи билан ушбу лавозим-

га қўйилган. Шунингдек, Мирсарбараҳна хожа Афзал, шахзода Бадийуззамон мирзо ва бошқалар Навоий раҳнамолигида юқори лавозимларга кўтарилган. Аммо айрим қора куллар таъсири остида давлатнинг ижтимоий-сиёсий ҳаётида Навоийнинг мавқеи пасайган даврлар ҳам бўлди. Натижанда ҳазратнинг Астрообода кечган кунлари бир қадар қайғули ўтди. Алишер Хиротга қайтган дўсти Султон Хусайн Бойқаро унга бирқанча лавозимларни таклиф қилди. Бироқ Навоий бу таклифларнинг барчасини рад этди. Ниҳоят подшо унга «Муқарраб ҳазрат султоний» унвонини берди. Ҳазрат гарчанд давлатнинг ижтимоий-сиёсий ҳаётига бевосита аралашши ваколати берадиган бирон бир лавозимда ўтирмаган бўлсада маъмур унвон орқали ул зотнинг ижтимоий-сиёсий ҳаётдаги мавқеи янада ошди. У давлат ишларида тўла аралашши, лозим пайтларда подшога маслаҳат бериш ҳуқуқига эга бўлди.

Азиз ЮНУСОВ, журналист.

«Адолат» меҳмони
ижодини мунтазам муталаа қилишимиз, адолатдан бўлса керак.
Ҳазрат Навоий турфа жанрларда ижод қилганлар. Мен ҳам адабимиз ижодини муталаа қилишни ҳам фарз, ҳам қарз деб ҳисоблайман.
Орзуга айб йўқ деганларидек тамина газал, фард, қуноқ, рубоийлар битиб тураман.
Сиз азиятларга машқуларимдан намуналар ҳавола қилдим.
МУАЛЛИФ

ИЗҲОР ЭТИБ
Ёр агар юрса ҳамон
Ўз васлига хуммор этиб,
Пайтида кўнглингни оч,
Ёр олдида изҳор этиб.
Азиз ЮНУСОВ, журналист.
АДЛ-У, ИНСОФИН КҮРИБ
Ул чамани чин чаман де
Кўкда офтобни кўриб.
Ул гўзали чин санам де
Юзда одобин кўриб.
Яхшилар бор тез билинмай
Хохи кекса, хохи ёш,
Унга элнинг меҳри тугшай
Адл-у инсофин кўриб.
Ахли улфат мактабида
Дарс эшитмоқ фарз эрур,
Дўст тутунгил ул одамга
Дўст-у ахоббин кўриб.
Хар бир одам ўзга одам
Пайкамайсан лаҳзада,
Тез баҳо берма жанобга
Тўн-у зарбобин кўриб.
Хам ҳалол-у соғ бўлишлик
Истагиндир эй, Мўмин,
Яхшилардан бохабар юр
Соғлиги - тобин кўриб.

ОНА ДУОСИДАН
Қай нарса улугдир она дуосидан?
Олам шифо олур дуо давосидан.
Она кўнглин топиб дуосини ол,
Бағринг бахра олур меҳрингисидан.
Она қарғишига қолмасин ёв ҳам,
Дунё ёнмасин-ей, она нидосидан.
Она хоки пойи тавоб маконидир,
Кўш ҳам нур олур кўнгли зийбидан.
Дунёга келгандай она фарзанд учун,
Уни сўраб олмай ёлғиз Олосидан.
Хузур-ҳаловатдан кечиб алла айтур,
Дилга оқар меҳр алла навосидан.
Она ризолиги - Худо ризолиги,
Барча толей топар она ризосидан.
Она дуосини олгани сабабли,
Мўмин баён этди дил муддаосидан.
ШУЖРҚИМ, ЯХШИЛИКЛАР БОР
Узоқ юрмоқ муродимдир
Қа-ю шайтон-у қувлардан,
Юраклар энтиқар хар дам
Талай шов-шув, гулувлардан.
Қаранг, турфа одамлар бор,
Оғиз билан юрар тинмай,
Асабларга малол келгай
Самарасиз тортишувлардан.
Кўзи кулмай лаби кулган
Танишлар учрагай гоҳо,
Тиник чиққанларин кўрдим
Кўпича лойқа сувлардан.
Тилимни тишлабон баъзан
Хавотирда борарман лол,
Сўзимни ўзга маънода
Ғанимга отказувлардан.
Шуқрим, яхшиликлар бор,
Мудом таскин топиб юрдим,
Мўмин қалби олур илҳом
Вафо қилган сулувлардан.
Пўлат МҮМИН,
Ўзбекистон халқ шоири.

Газетхон илҳоми
ЁАҒУЗИМ ОНАМ
Қалбимни минг битта соғинчга кўмиб,
Кипригимда қалқон ёшимсиз, онам.
Қабригимни кўриб, ҳайлга чўмиб,
Тошларга урилган бошимсиз, онам.
Маҳзун кўзларимда отаётган тонг,
Кечалари ёрқин ҳилолим онам.
Меҳрингиз излаган, сўзингизга зор,
Кўшин йўқотган кунимсиз, онам.
Шуъласин улашар кўкдаги хилол,
Юлдуз ҳам заминга нурин тўшайди.
Ғафат сиз йўқдирсиз, сувлари зилол,
Кўшиги туганмас булоғим, онам.
Эзгуликка чорлаб, вафога чорлаб,
Кўкдама кўкдаган ялпизим, онам.
Армонли дунёда кўзимни ёшлаб,
Ёлғизлатиб кетган, ёлғизим, онам.
Нарғиза МИРҲАБИБОВА,
Тошкент шаҳар Ҳамза туманидаги
155-мактаб ўқитувчиси.

Собиқ шўролар тарихидан

ЭСКИ СИР ОШКОР БҮЛДИ

Бу ҳақда биринчи қаламқаш Херолл хабар берди. Собиқ СССРда қарийб йўғирма йил ишлаган бу кишининг таъкидлашича, у Сталиннинг қиёфаси билан танишган ва сўхбатлаган экан. Сталиннинг қиёфаси Есей Лубицкий ўтган бу ишни бутун ҳаёти давомида сир сақлади ва қанадалик қаламқашдан қиёфаси омон экан, ҳеч кимга ҳеч нарса айтмаслик ҳақида ҳасам ичиршига эришди. Есей Лубицкий 1981 йилда оламдан ўтди ва шундан кейингина Монареалдаги «Гезетт» рўзномаси Хероллнинг мақоласи босиб чиқарди.

тирилгандан ҳам зиёд ўтди. Таржимонлар ҳам, Кремль ходимлари ҳам, жўрттага бошқа кимса билан дохий алмаштириб қўйилганини пайқашди. Баъзан Сталин кайфиятини чор эшик учун ўз курсисига Есейни ўтқизиб, яқин қишлоқни қалака қиларди. Шундай пайтларда қиёфаси ходимларнинг, жўмладан, Ежовнинг ҳам ахборотини тингларди. Сталин эса қўшни хонага кириб, лақиллаб майна бўлаётганларни зийдан кузатиб турарди. Лубицкий барча қўлайликлар муҳайё этилган боғ-ховлида яшарди. ақойиб таомлар, айшу ишрат, аблар... Сталиннинг қиёфаси хузурга ташриф буюрадиган меҳмонлар дохийга савол бермасликлари ҳақида оғоҳлантириб қўйиларди. Хизмат курси таётган ходимлар дохий билан мулоқотда бўлганимиз деб ишониларди. Сохта Сталин театрларда пайдо бўларди, мавзолей минбаридан туриб байрам нарийнлик катнашчиларини табриқларди. Фақат Сталинга энг яқин кишилар - Молотов, Каганович, Меленковгина ёнларидан ким турганини билишарди. «Улар менга қандай қаҳр-ғазаб билан қарашарди», - деб эсларди Лубицкий. - Бундай аччиқ гинанинг сабабини билмадим. Эхтимол улар ҳам ўз қиёфасидан эҳтиётга эга бўлишни хоҳлашар». 1952 йилда Есей Лубицкийни хибсга олишди ва Узоқ Шарққа сургун қилишди. У ҳалок бўлиши керак эди. Есей буни тушунган. Сталиннинг вафотига уни ўлимдан саклаб қолди. Ҳаётда ҳамма нарсадан, ҳатто исми-шарифидан жудо бўлган бу кишини ҳеч қаерга чиқмай, Урта Осиёда яшаш шарти билан озод этишди. Бошидан ўтган воқеалар ҳақида ҳеч қачон ва ҳеч кимга оғиз очмаслиги шарт қилиб қўйилган. Есей Лубицкий Душанбе шаҳрида яшаб, Сталиндан кейинроқ оламдан ўтди. Қанадалик қаламқашнинг ёзишича, Лубицкий 1981 йилда вафот этган. «Ферумас» журнали. Литва.



Шуқрат ОЛИМОВ олган сурат-лаҳза. Фаргона шаҳри.

Янги руқ: жаҳон парламентлари тажрибасидан

ИТАЛИЯ ПАРЛАМЕНТИ

Италия Республикаси 20 ҳудудий бирликни бирлаштирган унитар давлат. Пойтахти - Рим. Ер майдони 301 225 км. квадрат, аҳолиси 57 369 000 (2001 йил), давлат тили италян (немис, албан, латин, француз, окситан), пул бирлиги - евро (2002 йил 1 мартдан), сиёсий тузumi парламентар демократик республика, давлат бошлиғи президент Карло Азедли Чинипи (1999 йил 18 майдан), ҳукумат бошлиғи - Ф. Берлускони (2001 йил 5 майдан). Парламент икки палатали - Сенат ва Депутатлар палатаси. Парламент италия, Шимол Лигаси, христиан-демократлар партияси. Келгуси парламент сайловлари 2005 йил баҳорда, президент сайловлари 2005 йил баҳорда бўлиб ўтади. Иқтисоди - эркин бозор иқтисоди. Ялпи ички маҳсулот - 1 268,8 млрд. доллар, аҳоли жон бошига 22 000 доллар, йиллик ўсиш 1,4 фоиз, (1999 йил).

лар орасида тенг вакиллик асосида доимий комиссиялар тузилади ва зудлик билан қабул қилиниши лозим бўлган энг муҳим қонун лойиҳалари ишлаб чиқилади. Мазкур лойиҳалар апробация қилинган (маъқулланган) хар икки палатада овозга қўйилади. Шундан сўнг қонун матни Президентга тақдим этилади ва унинг томонидан 1 ой мuddат ичида қўриб чиқилиши керак. Зарурият тақоза этганда, зудлик билан қабул қилиниши керак бўлган қонунлар парламент талаби билан кўрсатилган аниқ мuddат ичида промўльгация қилинади. Қонун матни буйича президент ўз муносабатини билдириши ва ҳатто уни рад этган ҳолда палаталарга қайтариши мумкин. Палаталар иккинчи марта қонун матнини қайта қўриб чиқиб, уни қўпчилик овоз билан маъқулласалар, президент қонунга имзо чекади. Кейинги йилларда қабул қилинган қонунларнинг аксарияти мана шундай тартибда ишлаб чиқилган.

сан Христиан-демократлар партияси ва коммунистлар партияси пешқадамлик қилган эдилар. Чунончи, 1948 йил апрелда ўтказилган биринчи парламент сайловларида Христиан-демократлар партияси Депутатлар палатасида 48,5 фоиз (ёки 305 ўрин) ўрини заёт этган эдилар. Коммунистлар партияси эса 1976 йил июлда ўтказилган сайловларда депутатлар палатасидан 34,4 фоиз ёки 227 та ўринни қўлга киритишга эришганлар. 90 йилларга келиб, жаҳон социалистик блокнинг парламентари билан Коммунистлар партияси ўз мавқеини йўқотиб қўйди. Христиан-демократлар партияси эса бир неча оқимларга бўлиниб кетди. 1994 ва 1996 йилги сайловларда Форза Италия, Миллий Альянс, Шимол лигаси каби янги партияларни ўзида бирлаштирган Озодлик Қутби (Pole Libertero) радикал ўнлар блок 42,5 фоиз овоз билан Сенатда 177 ва 45,4 фоиз овоз билан Депутатлар палатасида 282 ўринни қўлга киритдилар. Асосий куч сифатида 29,4 фоиз овозга эга бўлган Форза Италия партияси («Олга Италия») лидери Берлускони ҳукумат раҳбари этиб сайланди. «Зайтун дарахти» деб ном олган суллар эса 39,2 фоиз ва 43,7 фоиз овоз билан Сенатда 130, Депутатлар палатасига эса 192 ўринга эга бўлдилар, холос.

чи, 1963 йилнинг ўзида ҳукумат 31 март, 1976 ва 1983 йилда эса 4 марта ўзгарди. Сиёсий тизимни конституциявий ислоҳ қилиш мақсадида 1997 йил январда 35 сенатор ва 35 нафар депутатдан иборат комиссия тузилди. Мазкур комиссия конституциявий ўзгартришлар лойиҳалари устида ишламоқда. Хозирги тахминларга кўра, парламентнинг икки палатали негизи сақлаб қолинади, бироқ юқори палата Сенат икки босқичда депутатлар палатаси томонидан сайланади. Бу билан депутатлар палатасида қўпчиликни ташкил этган кучларнинг мавқеи янада мустаҳкамланади. Ижроия ҳокимият халқ томонидан сайланадиган Президент томонидан сайланадиган Бош вазир ўртасида тақсимланади. Демак, италиянинг бўлажак тузumi кўпрок Австрия тизимига яқинлашади. Икки палатали парламент шаклини сақлаб қолиниши италиянинг федератив давлат қурилиши томон интилаётганидан ҳам дарак беради. 1998 йил 2 июлда мазкур лойиҳа биринчи ўқишда Депутатлар палатаси томонидан рад этилди. Конституциявий ўзгартришлар Асосий қонуннинг 138-моддасида кўрсатилганидек анча мураккаб жараён-дир. Афтундан Европада «қони тез халқ» сифатида эътироф этилган Италия халқи конституциявий ислохотлар борасида гоят ваэминлик ва сиполик намоён этмоқда.

Дунё харитасидан ўзи-га хос шаклда жой олган Италия сиёсий ҳаётда бир қатор ўзига хосликларни намоён этади. Мамлакат сиёсий тузumi-га кўра парламентар республикадир. Бироқ, сиёсий ҳаётда президент ҳам фаолият кўрсатади. Президент 7 йил мuddатга парламент томонидан депутат ва сенаторларнинг учдан икки қисми яқдиллик билан овоз берган тақдирда сайланади. Унинг сайланишида палаталар - Сенат ва Депутатлар палатасининг депутатлари ва маҳаллий озиқликнинг вакиллиги сифатида хар бир регион онал Кенгашдан келган учтадан вакил иштирок этади. Президентнинг хар бир ҳатти-ҳаракати парламент иродасига боғлиқ, чунки у ўз ваколатини парламентдан олади. Шундай бўлсада, унинг маънавий таъсири инкор этиб бўлмайди. Пертини, Коссига, Скальфаро президентлиги бўлиб эркин мисолидир. Айни пайтда ижройи ҳокимиятнинг ҳақиқий раҳбари ҳисобланган Вазирлар Кенгаши раис ҳукумат бошлиғидир. У ўз ҳукуматини ва вазирлар таркибини тузади. Унинг ўзи парламентга қўпчиликни ташкил этган партия ёки блокнинг вакили сифатида ҳокимиятга келади ва президент томонидан тайинланади, парламентнинг хар икки палатаси тасдиқдан ўтади. Демак, ҳукуматни

шакллантиришда парламент қўпчилиги асосий рол ўйнайди. Амалда парламент сайловларида голиб чиққан партия лидери ёки вакили бош вазир сифатида эътироф этилади. Бинобарин, палаталарнинг хар иккаласи ҳукуматга ишонсизлик билдириши ва унинг истеъфосини талаб эта олиши мумкин. 1947 йил 27 декабрда қабул қилинган мамлакат Конституциясининг 55-моддасига асосан Италия парламенти Сенат ва Депутатлар палатасидан ташкил толган. Палаталарнинг хар иккаласи тенг - беш йиллик мuddатга умумий ва тўғридан-тўғри овоз бериш йўли билан аралаш сайлов тизими асосида сайланади. Бироқ, улар сайланиш талаблари ва депутатлар микдори билан ўзаро фарқланадилар. Юқори палата - Сенатга 40 ёш ва қуйи депутатлар палатасига 25 ёшга тўлган фуқароларгина сайланишлари мумкин. Хар икки палата фаолияти «Палата тўғрисида»ги регламентлар билан тартибга солинади.

Депутатлар палатаси 630 нафар депутатдан иборат. Депутатлар 1993 йил августда қабул қилинган қонунга асосан аралаш сайлов тизими асосида беш йил мuddатга сайланадилар. Яъни, 630 депутатдан 474 таси (75 фоиз) ҳудудий тақсимот негизида регионал квота асосида, қолган 156 нафари миллий квота негизидики прапорционал тақсимот асосида сайланади.

Италия парламенти ҳаётида сиёсий партияларнинг ўрни катта. Парламент сайловлари ўнлаб партияларнинг ўзаро рақобати асосида кечади. Баъзан сайловда катнашаётган партиялар сони бир неча ўнликларни ташкил этиши мумкин. Кейинги йилларда асосий партиялар ҳисобланган социалист (сул) демократлар, Демократлар, Италия халқ партияси, Яшиллар, Коммунистлар партияси, Республика учун демократлар иттифоқи партияси парламент қўпчилигини ташкил этса, Форза Италия (1994 йилда Бош вазир С. Берлускони томонидан тузилган), Миллий Альянс, Христиан-демократлар Иттифоқи муҳолиф партиялар блокни ташкил этади.

1993 йилга қадар, парламент сайловларида асо-

Сенат - 315 сенатордан иборат бўлиб, тўғридан-тўғри овоз бериш йўли билан бир босқичда беш йил мuddатга сайланади. 1993 йил 18 апрелда референдум орқали қабул қилинган қонунга асосан 79 сенатор прапорционал (мутаносиб) тақсимот асосида, қолган 236 нафар сенатор эса 25 ёшдан ошган фуқаролар томонидан мажоритар тартибда, бир мандатли босқичда, униноминал (якка)

Италия парламенти палаталари орасида ваколатларнинг мулк тақсимоти йўқ. Конституциянинг 70-моддасига асосан хар икки палата қонунчиликни тенг асосда амалга оширади. Барча қонун лойиҳалари хар икки палатада бир пайтда ёки навбатма-навбат кўриб чиқилади. Қонун лойиҳалари буйича муаммолар масалалар 70-моддада кўзда тутилган қўшма комиссиялар тузиш орқали ҳал этилади. Палаталар Асосий қонуннинг 94-моддасига асосан ўз фаолиятини бошлаётган ҳукуматга нисбатан ишонч билдириши ёки унга ишонсизлик билдириши билан унинг истеъфосини талаб қилиши мумкин. Шунингдек, 72-моддага кўра, палата-

1993 йилга қадар, парламент сайловларида асо-

бу босқичда беш йил мuddатга сайланади. 1993 йил 18 апрелда референдум орқали қабул қилинган қонунга асосан 79 сенатор прапорционал (мутаносиб) тақсимот асосида, қолган 236 нафар сенатор эса 25 ёшдан ошган фуқаролар томонидан мажоритар тартибда, бир мандатли босқичда, униноминал (якка)

бу босқичда беш йил мuddатга сайланади. 1993 йил 18 апрелда референдум орқали қабул қилинган қонунга асосан 79 сенатор прапорционал (мутаносиб) тақсимот асосида, қолган 236 нафар сенатор эса 25 ёшдан ошган фуқаролар томонидан мажоритар тартибда, бир мандатли босқичда, униноминал (якка)

бу босқичда беш йил мuddатга сайланади. 1993 йил 18 апрелда референдум орқали қабул қилинган қонунга асосан 79 сенатор прапорционал (мутаносиб) тақсимот асосида, қолган 236 нафар сенатор эса 25 ёшдан ошган фуқаролар томонидан мажоритар тартибда, бир мандатли босқичда, униноминал (якка)

бу босқичда беш йил мuddатга сайланади. 1993 йил 18 апрелда референдум орқали қабул қилинган қонунга асосан 79 сенатор прапорционал (мутаносиб) тақсимот асосида, қолган 236 нафар сенатор эса 25 ёшдан ошган фуқаролар томонидан мажоритар тартибда, бир мандатли босқичда, униноминал (якка)

бу босқичда беш йил мuddатга сайланади. 1993 йилга қадар, парламент сайловларида асо-

бу босқичда беш йил мuddатга сайланади. 1993 йилга қадар, парламент сайловларида асо-

бу босқичда беш йил мuddатга сайланади. 1993 йилга қадар, парламент сайловларида асо-

бу босқичда беш йил мuddатга сайланади. 1993 йилга қадар, парламент сайловларида асо-

бу босқичда беш йил мuddатга сайланади. 1993 йилга қадар, парламент сайловларида асо-

бу босқичда беш йил мuddатга сайланади. 1993 йилга қадар, парламент сайловларида асо-

бу босқичда беш йил мuddатга сайланади. 1993 йилга қадар, парламент сайловларида асо-

бу босқичда беш йил мuddатга сайланади. 1993 йилга қадар, парламент сайловларида асо-

Тўлқин ЭШБЕК - узоқ йиллар давомида Ватан, халқ, жамиятимиз ҳаётининг муҳим муаммоларини таҳлил қилувчи лавҳа, мақолалари билан элга танилган камтарин журналист ижодкорлардан бири. Унинг «Адашган қиз қисмати» китобига устоз адимибни Пиримқул Қодиров кичик муқаддима ёзибдилар. Бундай ноҳикъят ўстознинг фотиҳасини олиш ижодкорга жуда катта масъулият юклайди.



Маҳкам МАХМУДОВ.

СОВЧИЛАР

Ҳикоя

Бирор эшикка киришдан аввал қайтиб чиқишни ўйлаш керак экан! Зайнаб буви ўша «Мохов»ни айтмаганида набирасининг ҳоли не кечарди?..
У институтда танишган хисорлик қиздан бошқасига уйланмайман, деб туриб олди. Буви оқ фотиҳа бериш ўрнига оёқ тиради:
— Санга кўз остига олиб қўйганим бор, девдим-ку?! Бу қанака бевошлик, Жўракул?
Гапни яхшиликка буриш ниятида атай орага тушдим:
— Жўрамнинг севгисини бевошликка йўйманг-да! Хўш, ёшликда ўзингиз...
Буви миз ух тортиди. Товуши маҳзун қирмади:
— У замон бошқа эди. Чимилдиқча кирмагунча кимлигини ҳам билмаганим...
— Хозир бошқача, — дедим биланонлик қилиб. — Ёшлар севишиб турмуш қуришни истайди. Европада баъзилар тўйдан аввал хатто...
Гапимнинг адоғига айтиб буви миз жеркиб ташлади:
— Унақа башбаранг қурғурларни гапирма!..
Қош қўяман, деб кўз чикарганганим англаб, мурсога ўтдим:
— Жўрам ҳам шунақа қилсин, демайман. Унияма тўғри тушунинг!
— Ўйлаб кўр, — деди буви миз мудоага ўтиб. — Чимён катта-ю, Хисор катта? Автобус азонда кетса, хуфтонда етармиш...
— Севги масофа танламас, — пойгадқа ўтирган жўрам ўргатганини такрорладим. — Маргилонлик Кумуш ҳам Ташкентга...
— Тилимни қичитма! — тугакиб кетди буви миз. Сўнг, ўзича тўкиб солди. — Уям ўз маҳалласидан тенгини толганида буйтиб жувон-марг бўлмасмиди! Бир оилани гуллатармиди! Ували-жували, қартайганида мандек буви бўлармиди! Эл қатори яшармиди! Уям эрини чимилдиқда кўради. Хўш, боёқишни шу қўйга солган ким? Ота-онасимми? Барака топгур, қузимиз катга келин бўлади, тоғ оша кетиб бахт топармикин, қуда бўлиш розими, демайди? Биров «хал...» деса, ма, дейдимиз?

— Омин, дейшдан бурун қартайган кампирнинг яна бир гапини эшитасиларми?
Озги қулоғига етган жўрам бу гал беихтиёр жавоб қайтарди:
— Бажонидил!
— Тўйдан гўри яқин кампир бир балони билмаса гапирмайди. Ушақда «Мохов» деган қишлоқ боракан. Суриштириб кўринлар, келин бўлиш мабодо шуларга хеш чикса, эс боридда этакни йиғштириб қайтинглар...
Шу он қулоғим тағида телба товуш шивирлади:
— Хали «Мохов»га ошно бўлиб қолсак-а...
— Чўш-ш-ш. — Пашша ҳайдагандек елкам билан унинг тумшугига туртиб, қўнглимга келганим айтдим. — Фарилта омин деворамисил...
Бисмилло, деб ўрнимиздан турдик. Энди йўл тарадудини кўриш лозим!..
...Совчиликка ўзим бораман, деб лойф урган тоғаси қўйини пуч ёнғоқча тўдиргани ошкор бўлди. Буви миз рози бўлганини эшитиб, қўти учди:
— Олам рози бўлмаслиги керак эди-ку?!
— Нага ундай дейсиз?... Бўйин томири бўртди жўрамнинг. — Ўзийиз, буving рози — худо рози, девдийиз-ку?!
Дилхираллик бўлмасин деб тагин ўзим орага тушдим:
— Ёшларни тўғри тушундилар!..
Тоғаси ух тортиб, дашном берди:
— Бечоранинг бошини хўб айлантирибдилар-да. Ахир, ўзи келин толган-ку! Мусаллам хола билан гаплашиб ҳам қўйган! Неварасини билсан, қўликкина! Унга уйланавермайсанми! Ах, ўғлим бўлганида ўзимиздан ортамасди-я...
Узоқнинг будўйдан яқиннинг сомони яқши, деган гапни эшитгансан! Жавонинг жазирамасида ушаққа бориб-келиш ўзи бўладими? — У Жўракулнинг елкасига қокди. — Узоқ йўлга ярамайман, жиян, ўрнимга Лола кенойинг бора қолсин...
Тоғаси тўйини тескари қийгач, амакиси ҳам бўзарди. У ҳам «жон қуйдирмасанг, жонона қайда!» дея хўб гиж-гижлаган, энди озгига нос солиб, соқовланди:
— Тоғамиз бормаган жойга оёғим тортайди-я. Унияма Махфират кенойингки юбраман. Келишдикими?
У, қойил қилдимми, дегандек кўз қисиб қўйди.
Демак, «ўзим совчи» деган тоға ҳам, амак ҳам ишнинг чиплақча қишқича ишонган. Буви миз оёқ тирак, невараси қайга борарди, деб хомтама бўлишган.
Бу гаплардан бохабар бўлган Зайнаб буви ғазаб отига минди. Ўз ибораси билан айтганда икковини ҳам «ер билан битта» қилди:
— Раҳматли Жаникул тирик бўлганида ялинадиган ахмоқ йўғиди. Сани нима жин урди, Пирмат? Ваҳдан эсдан чиқди-ми? Сақдан тоға кет-е! Абдуллони-ку айтмасаям бўлади. — У гапни чўрт кесди. — Қани, шу боланинг тўйига хизмат қилмай кўринган-чи...
Қуюндек бош кўтара бошлаган гапнинг олди олинмаси, оқибати ёмон бўлишига қўзи етган Пирмат тоға мурсога мадора учун даров буви мизнинг ёнига чўкди:
— Шунгама ота гўри — қозихонами, опа? Жиянга тегишдик. Ха-ха, ҳазиллашдик. Узимиздан бўлак ким борарди совчиликка!..
Шамол эсишига қараб турланадиган амак ҳам ўзига келди. Бош ирғаб, маъқулларкан, жўрамнинг елкасига туртиб қўйди:
— Йигит сўзидан қайтмадимми, изидан қайтмас арслондек борганимиз бўлсин! Келини қолда бўлсаям обкеламиз! Хи-хи...
Қулдириш учун айтган гапига ўзидан бошқалар тишининг оқини ҳам қўрсатмади. Энаси ақтан буви миз хавотирга тушди:
— Ишқилиб, қош қўяман, деб кўз чикариб қўйма...
Ошиқ йигитнинг қувончига шерик бўлиб, тўй тарадудини кўра бошладим.
Тоға ҳақ гапни айтган экан: қуда бўлишининг ўйи яқин бўлса, йўлини ўйламасдик. Юртинг бу бошидан у бошига бориб-келиш ўзи бўлмас. Борганга яраша, биратула унаштириб, фотиҳа тўйини ўтказиб, ниқох қилин ҳам белгилаб келадиган бўлдик. Сўнг, келини учар гунаҳдек самолётда олиб келамиз!..

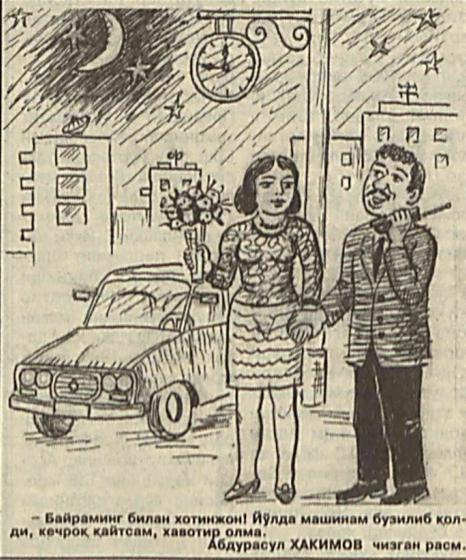
Кулгини кистайдиган гапга жўяли жавоб қайтаргим келди:
— Уларнинг сиздек доно буви миз бўлмаган-да...
Узун сымлар билан нимадир тўқитган кампир қўлидагини кўрпачага ташлади. Қўларини ола-кула кўрсатаётган ойнагини олиб, узун ени билан пешонасини арди. Пойгадқа мум тишлаб ўтирган набирасига қараб қўйди-да, қизим сенга айт-таман, келиним сен эшит, қабилади гўё менга тушунтира бош-лади:
— Ҳаётнинг ўз тош-у, тарозиси бор. Ушақдан келадиган келинга қанчалик жавр бўлишини тушунайсанми? Ахир, боёқи оғирроқ бўлмайди? Кўзи ёрмайдими? Иссиқ жони иситма қилса, ота-онаси етиб келоладими? Зарил пайти у бороладими? Товба, ёшлар ҳам ўйлаб севишса бўлмасмикин! Иннакенин, юртинг у бошидан бу бошига киз берадиган ким экан?
Қўпни қўрган кампир ўз ҳақиқатини сўзлаётган эди. Қалбида ишқ оташи аланга олган оқининг қулоқлари эса том битган... Ер чизганча оқ фотиҳа кутарди, вассалом.
Ҳаёт шундай гаройибки, ҳақиқат деб қилишларинг гоҳо эртақча, эртаклар ҳақиқатга айланиб қолгани хеш гапмас. Эр-мак қилаётганга ўхшайди баъзан. Хуллас, гапни айлантирдим:
— Болалигимизда айтиб берган матал ёдингиздами? Ботир йигит сеҳрли кўзгуда кўринган сохибжамолни етти иқлимдан учар гиламда олиб келибди. Хўш, неварангизнинг ўшандан қаери кам? Ерини етти вилоят оша самолётда олиб келса, эртак ҳақиқатга айлангани шу эмасми! Иннакенин, қудалар билан борди-келди қилар бўлсангиз, Ташкент билан Сириосиё ораси самолётга бир қадам-ку!
Буви миз яқши ниятда гапимни маъқуллади:
— Худо хоҳласа!..
«Инчик» кампирдан шу гап чикқани ҳамано голибларча қўли фотиҳага кўтардим:
— Қани, айтинг, илоҳи омин!..
Буви миз дуога қўл очаркан, серажин пешонасини тириш-тириб сўради:

У, қойил қилдимми, дегандек кўз қисиб қўйди.
Демак, «ўзим совчи» деган тоға ҳам, амак ҳам ишнинг чиплақча қишқича ишонган. Буви миз оёқ тирак, невараси қайга борарди, деб хомтама бўлишган.
Бу гаплардан бохабар бўлган Зайнаб буви ғазаб отига минди. Ўз ибораси билан айтганда икковини ҳам «ер билан битта» қилди:
— Раҳматли Жаникул тирик бўлганида ялинадиган ахмоқ йўғиди. Сани нима жин урди, Пирмат? Ваҳдан эсдан чиқди-ми? Сақдан тоға кет-е! Абдуллони-ку айтмасаям бўлади. — У гапни чўрт кесди. — Қани, шу боланинг тўйига хизмат қилмай кўринган-чи...
Қуюндек бош кўтара бошлаган гапнинг олди олинмаси, оқибати ёмон бўлишига қўзи етган Пирмат тоға мурсога мадора учун даров буви мизнинг ёнига чўкди:
— Шунгама ота гўри — қозихонами, опа? Жиянга тегишдик. Ха-ха, ҳазиллашдик. Узимиздан бўлак ким борарди совчиликка!..
Шамол эсишига қараб турланадиган амак ҳам ўзига келди. Бош ирғаб, маъқулларкан, жўрамнинг елкасига туртиб қўйди:
— Йигит сўзидан қайтмадимми, изидан қайтмас арслондек борганимиз бўлсин! Келини қолда бўлсаям обкеламиз! Хи-хи...
Қулдириш учун айтган гапига ўзидан бошқалар тишининг оқини ҳам қўрсатмади. Энаси ақтан буви миз хавотирга тушди:
— Ишқилиб, қош қўяман, деб кўз чикариб қўйма...
Ошиқ йигитнинг қувончига шерик бўлиб, тўй тарадудини кўра бошладим.
Тоға ҳақ гапни айтган экан: қуда бўлишининг ўйи яқин бўлса, йўлини ўйламасдик. Юртинг бу бошидан у бошига бориб-келиш ўзи бўлмас. Борганга яраша, биратула унаштириб, фотиҳа тўйини ўтказиб, ниқох қилин ҳам белгилаб келадиган бўлдик. Сўнг, келини учар гунаҳдек самолётда олиб келамиз!..

УМР ВА ЖОН

Кекса ҳаким балоғат ёшидаги ўғли билан дунё кезиб, бир шаҳри азимга бориб қолди. Улар йўл юриб, толиққан ва очикқан эканлар. Қўноқ топиш-га, ота ўғлига:

- Бозорга тушиб умр ва жон олиб келинг, бирга та-навул қиламас, — деди.
- Йигит «Хўп бўлади, пада-ри бузрукор», деганича бозор-га равона бўлибди ва нима сотиб олишни билмай ача-чентирабди. Ниҳоят, атроф-га олазарак боқиб туриб қолди. Шунда бир дўкон-дор чол йигитнинг нимадир излаётганини пайқаб, ундан сўради:
— Ўғлим, бу ерликка ўша-майсан, бозордан нима кидирайтирсан?
— Э, отахон, мен ҳайрон бўлиб қолдим, пада-ри буз-рукоримиз бозордан умр билан жон олиб кел, деб эдилар...», деди. Дўкондор чол мийғида қулибди ва:
— Анави чинор остидаги растада қатик билан тухум бор. Ахтарайтган нарсанг ўша бўлади, — деди.
- Йигит ҳурсанд бўлиб, бир журмача қатик, пиширилган ва хом тухум олиб ортига қайтибди. Ўғли қўлидаги нарсаларни кўрган ҳаким мамнун бўлиб:
— Барақалла ўғлим, умр билан жонни қандай қилиб толдингиз? — депти. Йигит:
— Тополмас эдим. Бир дўкондор чол растада қатик билан тухум сотилишини айтдилар...
— Демак, бизга табиблик ва ҳакимликка бу ердан нон йўқ экан. Бу ерликларнинг ҳакими ва доричиси ўзи билан бирга экан. Эрталаб йўлга чиқамиз.
Қиссадан ҳисса: қатик умрга умр қўйса, тухум ки-шига қувват ва жон ато этар экан...
— Байрамнинг билан хотинжон! Йўлда машинам бузилиб қолди, кечроқ қайтсам, хавотир олма.



Абдурауф ХАКИМОВ чизган расм.

Суд очерки

Қақшадарё ва Бухоро вилоятларида кетма-кет бир неча киши ўлдириб кетилди. Хонадодлар таланди. Шахсий машиналарнинг эгалари бедорак йўқолиб, ав-туоуловлари исзис гумдон бўлди. Бироқ, на қотиллар, на талончилар топилмади. Ҳа, улар ниҳоятда устаси фаранг бўлиб, қилган жиноятларидан из қолдирмас-ликка ҳаракат қилардилар.
Бироқ, бу қуролланган жиноий гуруҳ қанчалик ҳий-лакор-у, муғомбир бўлмасин мамлакатимиз ҳуқуқни ҳимоя қилиш органларининг юксак даражадаги бил-лим ва тажрибага эга бўлган ходимлари уларнинг бар-ча қилмишларини далиллар асосида фош этдилар. Гуруҳ аъзолари — Қахрамон Ражабов, Арал Исоқов, Ботир Умаров, Ихтиёр Худойкулов, Баҳодир Турдику-лов ва бошқалар одил суднинг қора курсисига ўти-риб, жирканч ва ваҳшиёна қилмишлари учун жавоб бердилар.
Маълум бўлишича, гуруҳ аъзолари умуман жамият учун фойдали меҳнат билан шуғулланмаганлар. До-имий равишда гийҳватлик моддалари истеъмол қи-лишиб, босқинчилик, талончилик, фуқароларнинг пул ва қимматлиқ мол-мулкларини ўғирлаш йўли билан та-лон-тарож қилиш, жавобгарлики оғирлаштирадиган даражада қасддан одам ўлдириб, ўқотар қурол ва ўқ-дориларни тегишли рухсатномаларсиз сақлаш, транспорт воситаларини олиб қочиш каби оғир ва ўта оғир жиноятларни содир этиб келганлар. Қуйида ана шу шафқатсиз уюшган гуруҳнинг қилмишлари ва унинг оқибатлари ва бу қабоҳатдан хулосалар чиқариш ҳу-сусида фикр юритамиз.

КОРОВУЛНИНГ СИРЛИ ЎЛИМИ

...Эзинг жазирама кунларидан бири эди. Гуруҳнинг ниҳоятда бағридош ва шаф-қатсиз аъзоларидан бири Қахрамон Ражабов Қарши шаҳар пахта тозалаш заво-дининг чойхонасида гийҳ-вандлик моддасига бўлган хуморли қондириб, аччиқ кўк чойни ичиб ўтириганида Хузурга гуруҳдоши Арал Исоқов келиб қолди.
— Бу ерда нима қилиб ўтирибсан, умрининг ганимат онларини беҳуда елга сову-ри?

— Кайфимнинг гаштини сураяман.
— Хўш, кайф тарқагач нима бўлади?
— Бутун вужудим қақшаб оғриди. Азобга чиқолмай, тўлганман.
— Шу кунга тушмаслик учун нима қилиш керак?
— Пул топиш керак.
— Унда нима қилиб ўти-рибсан бу ерда? Кайфнинг тарқаб, ховурингдан тушиб қолмасдан бурун юр, пулла-са бўладиган бирор нарса умариб келайлик.
Арал ҳам худди Қахрамон каби кайфда эди. Икковлон Қахрамоннинг даракт ости-даги сояда навабтадаги са-фарни кутиб дам олаётган сариқ рангли «Москвич-412» маркали машинасига ўти-риб, йўлга чиқди. Қўла-ри «Кислород станцияси» деган ёзув ўрнатилган эшик-ка тушган, тўхтади.
— Юр, кислород ўмара-миз.
— Э, қўйсанг-чи, шу ҳам ўмармами?
— Умарманнинг катта-кичи-ги бўлмайди. Тома-тома қўл бўлур, томмай қолса, чўл бўлур, деганлар.
Икковлон узун-қиска бўлиб соқолдор қоровулга яқинлашди: — Бизга кис-лород баллонни керак, — ўшқирди унга Арал.
— Унда раҳбарларга оли-бранг-да, пулини тўлаб, улар кетаверинг. Бошлиқларнинг рухсатисиз мен ҳеч кимга кислород бермайман.
— Ие, хали сеннинг тилинг ҳам чиқиб қолди-ку, бо-бей. Узингни бу ерга хўжайин деб юрибсанми, хали?

Саша иккинчи стакани ҳам бўшатгач, ача довдираб қол-ди. Шунда Арал:
— Қахрамон, юр кетдик. Энди бунинг иши хал. Ўзи тин-чийди. — деди-да, вино шиша-сини ва стакани олиб қўйни-га тикди. Йўлда улар шиша ва стакани синдириб ахлатхона-га улқотирди. Кейин Арал Қахрамонга:
— Сен бу ҳақда ҳеч кимга гапириб қўйма, Сашанинг ўзи тайёр бўлди. Энди ўлади. Кейин мен унинг уйини, авто-

нафар талаба билан тракторчи йиғилиб турган экан. Ҳаммалари бир бўлиб «Ав-тосервис»нинг темир девор-ларидан тортиб, ичидаги шевелерларига автогенда кесиб олишди. Кейин улар-га «Сервис»да сақланаётган эҳтиёт қисмларини ҳам қўшиб қисмин трактор при-целига юклядилар.
Талончилар аслида бу жиҳозларни Ихтиёр Худой-куловнинг уйига олиб бо-риб, ўша ерда янги авто-сервис қуришни мўлжал-

КАБОХАТ

БОТҚОБИГА БОТГАНААР

ёхуд бир жиноий гуруҳнинг қилмишлари ҳусусида

лан ахралиб кетгани сабабли уйига бормасди. Устахона ол-дига ўрнатилган вагончада яшарди.
Уша кунчи кечқурун соат 19 ларда уйимга устахона раҳба-ри Темир ака бир хизматчиси билан келиб: — «Виктор ўзини осиб қўйди», — деди.
Хаммамиз биргаллашиб ми-лиция бўлимига бордик. Сўнг тиббий экспертизадан мута-хассис келди. Тезда милиция ва прокуратура ходимлари ҳам хозир бўлишди. Дангаузёр станциямизнинг ичига қиради-дан бинонинг дахлизидидаги эшик дастасига ўзини осиб қўйган экан. Унинг нима сабаб-дан ўзини ўзи осганини бил-майман.

Орадан уч кун ўтгач, икков-лон яна кўришди. Шунда Арал Қахрамонга: «Уша кунчи Саша ўлди», — деб айтди.
Жабрдиннинг ўлими ҳақида у билан ниқохсиз бўлса-да, бирга ашаб турган Зинаида Шингайна шундай дейди.
— Эрта тонги соат 4 ларда Сашанинг аҳоли ёмонлашиб, бутун баданидан совук тер чи-қиб, нафас ололмай қолди. Озгидан қўпик чёка бошлади. Бемор аҳоли ёмонлашаётган-нини айтиб, ёрдам сўради. Мен кўча қоронғу бўлса ҳам, ўз уйимга бориб хар хил дори-дармон олиб келдим. Карасам, Саша ўнг томонга ёнбошлаган-ча ухлаб етган экан. Ўйотмоқ-чи бўлиб тўртсам қўзини оч-мади. Тузукроқ қарасам, ўлиб ётган экан...
— Саша амаки бир қорхона-га қарашли оморбори сотиб олиб, «Автосервис» очган эди, — дейди унинг қўшини Га-йрат Бурхонов. — У вафот эт-гач, жасадини биз қўшиллар қўмдик. Кейин марҳумнинг ол-динги хотини, Оксана менинг олдимга келиб:
— Гаират, сиз Сашанинг иш-хонаси қаердалигини билсан, Шўни бизга қўрсатинг. Бирга бориб келайлик, — деди.
Учовлашиб «Автосервис»га бордик. Не кўз билан кўрай-ликки, «Автосервис» бузиб олиб кетилган экан.

Орадан икки ҳафтача ўтгач, Арал билан Ихтиёр келиб барча темир-терсак-ларни олиб кетишди ва Их-тиёрнинг уйига олиб бориб ўрнатилди. Шундай қилиб, талончилар гуруҳи «Авто-сервис»ли бўлиб олишди.
Орадан икки ҳафтача ўтгач, Арал билан Ихтиёр келиб барча темир-терсак-ларни олиб кетишди ва Их-тиёрнинг уйига олиб бориб ўрнатилди. Шундай қилиб, талончилар гуруҳи «Авто-сервис»ли бўлиб олишди.

ПЕШКОВНИ ЗАҲАРЛАШДИ

Арал билан Қахрамон Қар-ши шаҳридаги «Пахтазор» ки-чик туманида жойлашган бир дўконга киришди, бир шиша вино сотиб олгач, улар Арал-нинг уйига боришди. У ерда меҳзон газ плитида сув қай-натди. Кейин шу сувга вино-нинг пластмасса қопқоғини бир-роз ботириб турди. Бунни қарангки, шундай қилинса, ви-нонинг қопқоғи осонгина очил-ларкан. Арал сариқроқ поро-шокка ўхшаб нарсани вино-нинг ичига солиб, уни аралаш-тирди. Шунда Қахрамон:
— Винони нима қиласан? — деб сўради.
— Винонинг градуси 18 эди, уни 48 қилаялган!
Арал шиша қопқоғини яна ўзидек қилиб жойига қийғизиб қўйди.
— Энди, — деди у, — иккови-миз Сашанинг уйига борамиз.
Қахрамон рози бўлгач, ик-ковлон Сашанинг 66-уйдаги хонадонига кириб боришди.
Ушанда соат 4-5 лар ора-лигида эди. Сўхбат жараёни-да Саша бетоблигини айтиб қолди. Шунда Арал:
— Мен сени даволагани кел-дим, — деди ва ички чўнтаги-дан ўзи билан олиб келган ҳалиги винони стол устига қўйди. Уша жойда турган пи-ночқа билан винонинг қопқо-ғини очиб стаканига қўйди-да, Сашага этаклади. Саша уни даст кўтариб ичиб юборди. Кейин Аралга қараб:
— Почема это так кислов? — деб сўради. Арал бу саволга жавоб бермай гапни бошқа ёққа буриб юборди. Сўхбат қизигандан қизиди. Бироз вақт ўтгач, Арал яна стаканига вино қўйиб, Сашага узатди. Бироқ, Саша уни рад этди. Шундай бўлса ҳам Арал қўйилган ви-нони бир амаллаб унга ичир-ди. Саша Қахрамонга қараб:
— Сен нега ичмайсан, ичи — деди.
— Йўқ, менга ичши мумкин эмас, сариқ касал бўлганман, — деб жавоб берди Қахрамон.

«АВТОСЕРВИС»НИНГ ТАЛОН-ТАРОЖ ҚИЛИНИШИ

Марҳум Саша амакининг уйига кўз олайтирган Арал ва Қахрамонларнинг тарвузлари қўлтиқларидан тушиб кетди. Негаки, уйга марҳумнинг қизи Оксана онаси билан келиб ўрнашиб олган эди. Шу боис ҳам улар «Автосервис»ни тез-роқ талон-тарож қилишга ки-ришди.
— Мен сени даволагани кел-дим, — деди ва ички чўнтаги-дан ўзи билан олиб келган ҳалиги винони стол устига қўйди. Уша жойда турган пи-ночқа билан винонинг қопқо-ғини очиб стаканига қўйди-да, Сашага этаклади. Саша уни даст кўтариб ичиб юборди. Кейин Аралга қараб:
— Почема это так кислов? — деб сўради. Арал бу саволга жавоб бермай гапни бошқа ёққа буриб юборди. Сўхбат қизигандан қизиди. Бироз вақт ўтгач, Арал яна стаканига вино қўйиб, Сашага узатди. Бироқ, Саша уни рад этди. Шундай бўлса ҳам Арал қўйилган ви-нони бир амаллаб унга ичир-ди. Саша Қахрамонга қараб:
— Сен нега ичмайсан, ичи — деди.
— Йўқ, менга ичши мумкин эмас, сариқ касал бўлганман, — деб жавоб берди Қахрамон.

ҲАЙДОВЧИГА ХУЖУМ

— Энди, — деди Арал Қа-храмонга, — «Автосервис»ни ишлатиб юбориш учун ҳам пул керак. Аммо ҳадеб Қар-ши шаҳрида ҳаракат қила-версак, қўлга тушиб қоли-миш. Шунинг учун бошқа узоқроқ жойга «овга» чи-қанимиз маъқул. Бугун ик-кимиз Нишон туманига бо-риб, бирорта хонадонни ўмариб келамиз.
Бу таклифга Қахрамон жон деб рози бўлди. Улар шу қабиҳ ният билан йўлга чиқибди. Нишон тумани ИҲП посты экинга етгач, Арал Қахрамонга:
— Оғайинчилиб, бу нота-ниш туманда кимнинг ўйи-ни ўмарамиз, деб бош қоти-риб юрармизми. Яхшики, ўз оёғи билан хузуримизга кел-са, Мабодо ҳазиллашмаяп-санми?
— Э, ҳазилга бало бор-ми? Йўлга қара, азизим, йўлда нималарни кўраяп-сан?
— Физиллаб ўтаётган ма-шиналардан бўлак ҳеч нар-сани.
— Бизга ўша «физиллаб ўтаётган» машиналардан биттаси етади, бугунча.
— Бупти, мен розиман!

Қахрамон кечки соат 6-7 ларда Кислород станцияси ёнидаги Пешковнинг хусусий «Автосервис»ига етиб борди. У ерда Арал, Ихтиёр ва Ботир исмли йигитлар ва яна икки

Қахрамон кечки соат 6-7 ларда Кислород станцияси ёнидаги Пешковнинг хусусий «Автосервис»ига етиб борди. У ерда Арал, Ихтиёр ва Ботир исмли йигитлар ва яна икки

Қахрамон кечки соат 6-7 ларда Кислород станцияси ёнидаги Пешковнинг хусусий «Автосервис»ига етиб борди. У ерда Арал, Ихтиёр ва Ботир исмли йигитлар ва яна икки

Муассис: Узбекистон «Адолат» СДП Сийёсий Кенгаши ва «Адолат» газетаси ижодий жамоаси.

Бош муҳаррир: Тўхтамурад ТОШЕВ
ТАҲРИР ҚАЙЪАТИ:
Т. О. ДАМИНОВ, А. Ф. ҒУЛОММАХМУДОВ, А. ЖҲАБОВЕВ, Р. З. АҲМАДАЛИЕВ (Бош муҳаррир ўринбосари), Р. Р. ХАЙДАРОВ, М. МҲЙДИНОВ, К. РИХСИЕВ (Бош муҳаррир ўринбосари), Р. М. АЗИМОВ, Т. И. ЭРГАШЕВ, А. МАМАЖОНОВ, У. Ф. ЖҲРАЕВ, Н. НУРМАТОВ, М. КАЛОНХОНОВ, Д. Ф. ТОШМУҲАМЕДОВА, З. Т. ТҲРАКУЛОВ (ўз муҳбир).

Мулоқот учун телефонлар:
Қабулхона — 133-41-89.
Хатлар ва шикоятлар бўлими — 136-55-64.
Котибият — 136-55-06.
МАНЗИЛИМИЗ:
700047, Тошкент шаҳри, Матбуотчилик кўчаси-32.

Газета Узбекистон Республикаси Давлат Матбуот қўмитасидан 140 рақам билан рўйхатдан ўтган. Буюртма Ғ— 200, Ҳажми—2 табоқ, Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2.
«Шарқ» нашриёт — матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Қорхона мазлизи: «Буюк Турон» кўчаси, 41.
Навбатчи— Илком СИДДИКОВ | Саҳифаловчи — Бахтиёр ҚҲШОКОВ
Газета IBM компьютерида терилди.
Босишга тошпирни вақти—20.00. Босишга тошпирлиди 20.00.